Sufinancira Europska unija u okviru programa Europa za građane

with the support of the Europe for Citizens programme of the European Union

ACTive Communities for INclusion – ACT

ACTIN

Varaždinska županija

ACT AUTONOMNI CENTAR

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

OSNOVNE INFORMACIJE O PROJEKTU

NAZIV: ACTive Communities for INclusion – ACT

TRAJANJE: Od 01.07.2016. do 30.09.2016
UKUPNA VRIJEDNOST EU SREDSTAVA: 82.500,00 EUR
PODNOSITELJ PROJEKTA/VODEĆI PARTNER:
Općina Cestica/Municipality of Cestica

PARTNERI NA PROJEKTU:
Gemeinde Heiningen (Njemačka),
Opština Ruma (Srbija),
Občina Cirkulane (Slovenija),
Varaždinska županija/Varazdin County (Hrvatska),
ACT – Autonomni Centar Čakovec (Hrvatska)

IZVOR EU FINANCIRANJA:
Europa za građane, Cjelina 2 - Demokratsko angažiranje i građansko sudjelovanje, Mjera 2.2. umrežavanja gradova

SAŽETAK PROJEKTA

Opći cilj je poboljšati društveni angažman u provedbi politika i mjera Unije s naglaskom na uključivanje osoba s invaliditetom i starijih osoba u lokalne akcije.

Specifični ciljevi su: 1) pokazati građanima kako učinkovito provesti programe koji promiču socijalno uključivanje osoba s invaliditetom i starijih osoba; 2) povećati svijest građana o svakodnevnim izazovima s kojima se susreću osobe s invaliditetom i starije osobe te kako EU politike pozitivno utječu na živote građana.

Uključivanje osoba s invaliditetom i starijih osoba u građanske aktivnosti je prioritet za Općinu Cestica i partnerstvo. Lokalne neprofitne udruge koje pružaju usluge osobama s invaliditetom i starijim osobama, utvrdile su da se trenutni programi i pojedinačne usluge moraju prilagoditi kako bi se poboljšalo njihovo uključivanje u građanske aktivnosti. Osim toga, utvrđeno je da većina stanovnika regionalno nije svjesna problema s kojima se susreću osobe s invaliditetom i starije osobe; otežavajući poticanje podrške za nove inicijative.

U ovom projektu, razmijeniti ćemo znanja/najbolje prakse za poboljšanje postojećih sustava dizajniranih za poboljšanje uključenosti osoba s invaliditetom i starijih osoba u građanske aktivnosti. To će biti učinjeno demonstracijom inovativnih metoda, prezentacija, aktivnosti podizanja javne svijesti i razmjene na četiri 3 - dnevna događaja. Građani će postati svjesni problema s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom i starije osobe, te prednosti EU politika za socijalno uključivanje i mogućnosti volontiranja. Profesionalci u javnim ustanovama i udrugama će dobiti znanja potrebna za uspostavu učinkovitih civilnih inicijativa za uključivanje osoba s invaliditetom i starijih osoba na lokalnoj razini, te će se izraditi novi prijedlozi. Partneri će se graditi prema rezultatima prethodnih akcija. Sporazum o suradnji okončan na zadnjem slučaju će detaljizirati zajedničke buduće aktivnosti koje se odnose na uključivanje osoba s invaliditetom i starijih osoba.

O ovom vodiču najbolje prakse – Riječ organizatora projekta

Dragi čitatelji,

Sve naše zajednice su se okupile u ovom projektu u cilju rješavanja problema specifične naravi: socijalne uključenosti osoba s invaliditetom i starijih osoba u lokalnim akcijama. Svi mi vjerujemo da ukoliko su naše zajednice doista postale mjesta gdje svi stanovnici mogu napredovati, slijediti svoje snove i ciljeve, i živjeti slobodno i demokratski. uvjeti moraju postojati da bi se osiguralo da svi stanovnici imaju jednaku priliku steći nova znanja i vještine, imati pravo glasa, dobiti zaposlenje i pridonijeti regionalnim inicijativama. Dvije skupine od posebne važnosti su osobe s invaliditetom i starije osobe. Svi smo organizirali razne akcije i inicijative u cilju naglašavanja njihovih prava i osiguravanja njihovog osjećaja pripadnosti zajednici. Suradnjom na ovom projektu i na budućim inicijativama, biti ćemo u mogućnosti organizirati nove inovativne načine za rješavanje tih problema i daljnje poboljšanje naše zajednice.

Opisujući naše projekte i inicijative u ovom priručniku, nadamo se da ćete naučiti iz našeg iskustva i doprinijeti poboljšanju socijalne uključenosti u vašoj zajednici.

S poštovanjem,

Mirko Korotaj, načelnik of Općina Cestica, Croatia

Dušan Ljubišić, Šef uprave Opština Ruma, Srbija

**Norbert Aufrecht, Mayor of Heiningen,
Gemeinde Heiningen, Germany**

Predrag Štromar, župan Varaždinska županija, Croatia

Janez Jurgec, Governor of Cirkulane, Občina Cirkulane, Slovenia

Igor Roginek, Director ACT – Autonomni Centar Čakovec, HR

HRVATSKA – Aktivnosti u sjeverozapadnoj Hrvatskoj (Cestica, Varaždinska županija i Međimurska županija)

Partneri iz Hrvatske na ovom projektu su Općina Cestica i Varaždinska Županija kao jedinice samouprave te ACT – Autonomni Centar Čakovec smješten u Čakovcu u Međimurskoj županiji. Sve organizacije su organizirale razne inicijative usmjerene na socijalnu uključenost.

Općina Cestica ima tri doma za starije i nemoćne: Doma za starije i nemoćne osobe Matija, Dom za starije i nemoćne osobe Sveta Ana i Obiteljski dom za starije Jamnik u Otoku Virje, a svi se baziraju na participativnom pristupu svom radu što znači da se stanovnici mogu baviti fizičkim aktivnostima, slijediti osobne interese i biti u interakciji s članovima zajednice.

Cilj aktivnosti koje provode ovi domovi je **podizanje svijesti šire zajednice o potrebi uključivanja osoba s invaliditetom u aktivni život zajednice.** Osim domova, u Cestici je aktivna i **udruga Radost i Život** koja se bavi organizacijom informativnih kampanja, radionica i humanitarnih događaja. Rad u udruzi temelji se na volonterstvu, a **ciljevi aktivnosti koje provode su pružanje odgovarajućeg pristupa obrazovanju, zdravstvenoj i socijalnoj skrbi osobama s Downlovim sindromom i muskularnom distrofijom**.

Varaždinska Županija aktivno surađuje sa školama, zdravstvenim ustanovama i nevladinim organizacijama u cilju poboljšanja uključenosti osoba s invaliditetom i starijih osoba u regionalnim akcijama. Bila je vodeći partner u projektu *"Osigurati pomoć učenicima škola u Varaždinskoj županiji"*, u kojem se **obukom pomoćnika u nastavi i informativnim kampanjama podigla svijest i pomogla uključivanju učenika s invaliditetom u redovnu nastavu**. U tijeku su pripreme za projekt *"Veliki za male"* kojim se želi **nastaviti primjer dobre prakse i rezultata prijašnjeg projekta**.

Više o ovim projektima možete pronaći na web stranici http://pomocnici-nastava.com.

U suradnji sa **Centrom Tomislav Špoljar** proveden je i projekt *"Prikupljanja i recikliranja papira"*, u kojem su **nabavljene kante za recikliranje, te zaposleni učenici centra koji prikupljaju i sortiraju papir** koji se šalje na recikliranje. Zahvaljujući ovom projektu **reciklirano je više od 30 tona papira**.

ACT – Autonomni centar Čakovec, neprofitna je organizacija u Čakovcu u Hrvatskoj, također aktivna u poboljšavanju socijalne uključenosti osoba s poteškoćama i starijih osoba na lokalnoj i regionalnoj razini. Centar se koristi participativnim pristupom surađujući direktno s Vladom, privatnim sektorom i građanima, da bi se organizirale akcije koje će imati širok pozitivan utjecaj u zajednicama.

Jedna od najuspješnijih inicijativa ACT-a je Socijalna zadruga **Humana Nova**. Zadruga je osnovana 2011. godine s ciljem poticanja zapošljavanja osoba s invaliditetom i drugih društveno isključenih osoba koje se susreću s diskriminacijom na tržištu rada. Glavna aktivnost Humane Nove je recikliranje otpadnog tekstila. Po cijeloj sjeverozapadnoj Hrvatskoj postavljene su kante za prikupljanje tekstila gdje se mogu odložiti neželjeni komadi odjeće. Odjeću sortiraju zaposlenici Humane Nove te je zatim oblikuju u atraktivne i unikatne predmete. Ti proizvodi su odgovor na stvarne potrebe klijenata i zajednice. Zapošljavanjem marginaliziranih skupina, Zadruga doprinosi socijalnoj uključenosti i jednakim mogućnostima u zajednici. Uz to, recikliranjem i ponovnom upotrebom odbačenog tekstila, Zadruga doprinosi zaštiti okoliša i smanjenju otpada.

Pored toga, ACT također vodi razne druge inicijative poput **Kluba za starije** i **Centra za pomoć i njegu u kući** u Međimurskoj županiji. Klub za starije ima 300 korisnika po cijeloj Međimurskoj županiji. Aktivnosti koje Klub organizira su isključivo društvene, poput sporta, festivala, glazbe, kreativnih radionica, učenja stranih jezika i slično, koje uključuju ljude svih generacija. Tako Klub pruža starijim osobama u regiji mogućnost da budu uključeni u zajednicu i ostanu aktivni.

Centar za pomoć i njegu u kući osnovan je radi pružanja socijalne skrbi i zaštite kako bi se pomoglo starijim i nemoćnim osobama u njihovom domu. Usluge pomoći uključuju rad u kućama korisnika usluga kako bi se ispunile njihove osnovne potrebe i poboljšala kvaliteta života. Nadalje, Centar organizira seminare, radionice i druge događaje kako bi se starije i nemoćne osobe informiralo o njihovim pravima kao građanima. Takav koncept rada osigurava poštivanje prava starijih i nemoćnih osoba te njihovo sudjelovanje u životu zajednice.

SRBIJA – Aktivnosti u Srijemu (Ruma, Irig, Pećinci, Stara Pazova)

Još prije nego je Srbija postala zemlja kandidatkinja za EU 2012. godine, **zajednice u Srijemu**, koji je dio Autonomne pokrajine Vojvodine, organizirale su akcije i inicijative kako bi osigurale uključenost svih grupa u zajedničke akcije. Akcije su bile organizirane kako bi se osiguralo da regionalni razvoj odražava potrebe i zahtjeve svih članova društva, bez obzira na nacionalnost, dob, spol, fizičke i mentalne sposobnosti.

Na područjima **općina Rume, Irig i Pećinci** organizirano je više projekata kojima se doprinijelo socijalnoj uključenosti i pomoći marginaliziranih skupina te osobama s poteškoćama u razvoju i njihovim obiteljima.

Kroz projekt *"Razvoj i jačanje usluga u zajednici za djecu s invaliditetom i njihove obitelji u Staroj Pazovi, Rumi, Iridu i Pećincima"* **povećan je opseg socijalnih usluga za djecu s invaliditetom i njihove obitelji** u svrhu prevencije daljnje marginalizacije. **Izrađene su baze potencijalnih korisnika**, prilagođena su i opremljena radna mjesta socijalnih radnika, te je **osnovan klaster** na kojem se analiziraju i pronalaze problemi djece s poteškoćama u razvoju.

Organizirana je i **usluga Dnevnog boravka za djecu i mlade**, te se u suradnji sa njihovim obiteljima pokušava pružiti kontinuirana podrška koja je toj djeci preko potrebna. Provođenjem projekta *„Uvođenje lokalne usluge za pomoć u kući za djecu sa smetnjama u razvoju i njihove obitelji"* organizirana je pomoć za djecu s poteškoćama u razvoju i njihovim obiteljima. Rezultat ovog projekta je bilo **drastično poboljšanje dobrobiti zajednice** obzirom da je **spriječena institucionalizacija djece s poteškoćama u razvoju, a obitelji su stekle vještine za pružanje podrške razvoju djece**.

Ovi projekti sufinancirani su od strane EU kroz IPA IV program, a aktivnosti se odvijaju i nakon završetka samog projekta.

Organizacije kao što su **Međuopćinska organizacija slijepih i slabovidnih** sa sjedištem u Rumi te **Gerontološki centar Srem Ruma** aktivno sudjeluju u međunarodnim projektima sa ciljem **prilagodbe trenutne prakse sa primjerima iz EU**, te kako bi se **poboljšala kvaliteta usluga i akcija** koje te organizacije provode. Korištenjem interdisciplinarnog pristupa doprinijele su **smanjenju siromaštva i poboljšanja uvjeta života kod marginaliziranih skupina**, slabovidnih i slijepih osoba, te starijih osoba.

Neke od aktivnosti koje ove organizacije provode su tečaj Brailleovog pisma, satovi kuhanja i šivanja, te informiranje starijih osoba i osoba s invaliditetom o njihovim pravima.

Kroz sudjelovanje u projektu **NET-AGE** koji je provela Regionalna vlada Marche iz Italije **izrađena je međunarodna mreža dionika** usmjeravajući se na probleme s kojima se susreću starije osobe. Cilj ovog projekta bilo je **informiranje o pristupima kod pružanja učinkovitih socijalnih usluga te promoviranje međugeneracijske solidarnosti**.

NJEMAČKA – Akcije održane u okruzima Heiningen i Göppingen

Njemačko partnerstvo se sastoji od dva različita projekta koja su se implementirala u općinama Göppingen i Heiningen, obje locirane u regiji Stuttgarta (Baden-Württemberg). Oba grada su već poduzimala razne aktivnosti kako bi dugoročno ojačali socijalnu uključenost aktivnim sudjelovanjem članova zajednice.

Organizacija **Lebenshilfe Kreis** u Göppingenu radi od 1963. godine kako bi **poboljšala dobrobit osoba s invaliditetom u svim životnim fazama**. Danas organizacija **pruža usluge za 1.200 ljudi s raznim vrstama invaliditeta, promovira slobodan razvoj njihovih sposobnosti i podupire njihovu samoaktualizaciju**. Posvećena je razvoju svakog pojedinca u raznim područjima, od profesionalne orijentacije do strukovnog obrazovanja i savjetovanja obitelji čiji su članovi osobe s invaliditetom. **Vježbeništvo i trening u poduzećima su naglašeni putem prakse kao načini promocije iskustva i poboljšanja uključenosti osoba s invaliditetom na tržište rada**. Primjerice, neki od korisnika centra su na menadžerskim pozicijama u pojedinim poslovnim odjelima poput menadžera kontrole kvalitete ili voditelja proizvodnje.

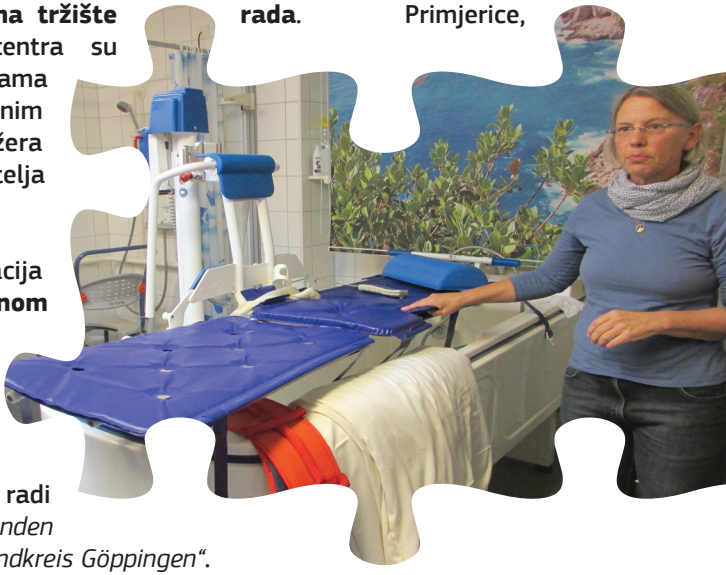

S druge strane, organizacija je posvećena **aktivnom uključivanju zajednice kroz promociju volonterstva**. Trenutno organizacija Lebenshilfe Kreis s različitim partnerima radi na projektu *"Wir überwinden Grenzen zum inklusiven Landkreis Göppingen"*.

Unutar tri godine koliko će trajati, projekt će **poboljšati suradnju između različitih dionika kako bi promovirao bolju socijalnu uključenost osoba s invaliditetom**.

Što se tiče osoba starije životne dobi, projekt *„Haus in der Breite"* (**Heiningen**) predstavlja najmodernije opremljeni prostor koji pruža 18 nadziranih i dostupnih apartmana za starije.

Cilj projekta je jamčiti samodostatan i samostalan život pružajući potporu korisnicima u svakodnevnim potrebama. Zahvaljujući predanom radu osoblja i volontera, centar uspijeva održavati širok raspon edukativnih i aktivnosti za slobodno vrijeme.

Međugeneracijske aktivnosti s mladima i djecom imaju relevantnu ulogu obzirom da povećavaju osjećaj pripadnosti zajednici i socijalnoj uključenosti populacije treće dobi.

Volonterski rad je ključan za razvoj oba projekta jer poboljšava civilnu uključenost i dobrobit zajednice u cjelini. **Lebenshilfe Kreis Göppingen i Haus in der Breite** su lokalno financirani projekti koji ujedno **pokazuju predanost dviju općina socijalnoj uključenosti i ključnim europskim vrijednostima**.

SLOVENIJA – Aktivnosti održane u Cirkulanama i Ptuju

Slovenski partner projekta je **Općina Cirkulane**. Unutar općine Cirkulane i okolnih područja lokalne vlasti aktivno sudjeluju s organizacijama civilnog društva i javnim institucijama kako bi se osiguralo da lokalne aktivnosti budu u skladu s potrebama zajednice i da se poštuju prava grupa koje su u riziku da budu socijalno isključene. Od osobite važnosti za Općinu Cirkulane su prava osoba s invaliditetom i osoba treće životne dobi.

Center za socialno delo Ptuj je organizirao program za pomoć u kući za starije i osobe s kroničnim oboljenjima prema slovenskom zakonu. Program **uključuje 15 zajednica u Sloveniji**, **uključujući Cirkulane**. Namjena programa je pružanje fizikalne terapije, edukacije, usluga kuhanja i čišćenja korisnicima te pružanja mogućnosti za interakciju s ostalim članovima zajednice. Rezultat ovakvog pristupa je **drastično poboljšanje kvalitete života korisnika usluga pomoći**. Glavni učinak ovog programa jest činjenica **da korisnici nisu izolirani i imaju osjećaj pripadnosti široj zajednici**. Program je započeo 2014. godine, a **godišnje podupire oko 100 korisnika**.

Enota Murenci je još jedna slovenska organizacija koja nastoji uvesti promjene u široj zajednici. Centar se klasificira kao dom za starije i nemoćne, no bez obzira na to, pristup kojim se centar koristi u svom radu osigurava dovoljnu podršku starijim i nemoćnim osobama, ali isto tako pruža i mogućnost za **davanje doprinosa aktivnostima zajednice**. Redovno se organiziraju koncerti na kojima su mladi i osobe treće životne dobi u interakciji i razmjenjuju iskustva da bi osigurali **prijenos kulture i tradicije na sljedeće generacije**. Centar organizira i aktivnosti za korisnike koje ohrabruju fizičku aktivnost i motiviraju ih da sudjeluju u razvoju zajednice. Neke od redovnih aktivnosti su vrtlarenje, satovi plesa i izleti.

Ovakvim pristupom i uključivanjem korisnika centra **jača se njihov osjećaj pripadnosti zajednici**. Centar trenutno ima 124 korisnika.

KONTAKT

Za više informacija, možete kontaktirati sljedeće osobe:

GABRIELA KOS
Općina Cestica Dravska 1A, Cestica
info@cestica.hr
Tel: +385 42 724 824